

TATJANA ROMANYK

‘JA, IK BEN HEEL AMBITIEUS’

‘Hoe moet je anders iets bereiken?’, zegt Tatjana Romanyk. De *Ethnische Zakenvrouw 2016* is ceo van Aptitude Health. En betrokken bij de ontwikkeling van driekwart van alle kankermedicijnen. ‘Als ik iets goed kan, wil ik excelleren.’

Tja, die uitverkiezing tot Etnische Zakenvrouw van 2016. Dat was wel even raar voor de geboren en getogen Hengelose. ‘Ik vond het ook wel humor. Ik heb ze gemaild: Tenzij jullie Twente het buitenland vinden, weet ik niet of ik helemaal aan jullie criteria voldoe. Ik had mezelf nooit geassocieerd met etnisch. Toen kreeg ik een mailtje terug dat ze hun huiswerk echt wel goed hadden gedaan. Ik heb een vader uit Oekraïne die in de oorlog uit zijn thuisland is gedeporteerd, dus ik ben inderdaad tweede generatie oorlogsvluchteling. Zo had ik dat nooit bekeken.’

Met uw achternaam moet dat toch wel eerder zijn opgekomen?

‘Ja inderdaad, dat moet ik toch meegekregen hebben.’ Ze lacht volop. ‘Maar ik heb daar nooit bewust last van gehad.’

De vader van Tatjana Romanyk werd als 15-jarige jongen in de Tweede Wereldoorlog naar Duitsland gedeporteerd om daar in de fabrieken te werken. Na de oorlog kreeg hij na allerlei omzwervingen werk bij Stork en het bedrijf gaf hem de mogelijkheid om een opleiding te volgen. Zo kwam hij in Twente terecht.

Hij trok dertien jaar van kosthuis naar kosthuis en zo trof hij zijn latere echtgenote, de dochter van de burens.

‘Mijn moeder was enig kind en is geboren en opgegroeid in Hengelo. Ze heeft eerst gymnasium geprobeerd, maar daar kon zij als arbeiderskind niet aarden. Ze heeft toen een beroepsopleiding gedaan waarna ze een tijd in Amsterdam ging werken. Dat was in haar tijd behoorlijk avontuurlijk. In 1962 zijn mijn ouders getrouwd en ik ben in ‘64 geboren. We hebben acht jaar in de Neptunusstraat in Hengelo gewoond. Mijn ouders hebben toen een huis gebouwd in de PC Hooftlaan en daar wonen ze nu nog. Eigenlijk een heel *steady* verhaal, maar wel met kleurrijke mensen.’

OORLOGSJAREN

Romanyk hoorde veel verhalen uit de oorlogsjaren vorig jaar voor het eerst, toen ze een biografie liet schrijven ter ere van haar vaders 90ste verjaardag. ‘Mijn vader heeft de oorlog geblokt. Die ochtend dat hij op de trein stapte, wisten hij en zijn moeder niet of ze elkaar ooit weer zouden zien. Later heb ik gehoord dat zijn moeder, mijn oma, die ik nooit heb gekend, van een klein pasfotootje een schilderij heeft

laten maken van mijn vader. Dat heeft bij haar altijd in de keuken gehangen. Dat zijn heel ontroerende dingen. Natuurlijk is hij door dergelijke ervaringen gevormd en natuurlijk geeft hij daarvan ook iets aan ons mee. Zoals zijn houding van tanden op elkaar en doorzetten.’

ALTIJD WERKEN

Het was een huishouden van ambitie. Thuis werd eigenlijk geen Twents gesproken, maar iedereen in de familie verstond het wel. En de regio heeft nog een hoorbare invloed op de spraak van Romanyk. ‘Twents is een hartstikke leuk taaltje. Mijn moeder schrijft nu trouwens anekdotes in het dialect die lokaal gepubliceerd worden.’ Romanyks vader studeerde dertien jaar in de avonduren en weekenden. Na het behalen van zijn lesbevoegdheid in wis- en natuurkunde, maakte hij een gedegen carrière tot ingenieur bij Stork. ‘Mijn vader was altijd aan het werk. Nu was die hele generatie altijd aan het werk, maar hij heeft ook nog zijn eigen huis gebouwd, heeft altijd vertaalwerk gedaan, vroeger zelf de auto onderhouden, meubels gemaakt en nog veel meer.’

Dat betekende ook dat Tatjana uitgedaagd werd om goede cijfers te halen. ‘Als ik met een 7 voor natuurkunde thuis kwam dan was het: ‘Wat had de rest?’ Daardoor ben ik wel heel resultaatgericht. Mensen vinden dat competitieve en ambitieuze misschien een beetje oncomfortabel. Zeker als vrouwen dat zijn. Daar zit toch soms nog het stigma van een bitch aan vast. Maar als je niet ambitieus bent, wat moet je dan bereiken?’

OEKRAÏENS

Over de oorlog werd dan wel nauwelijks gepraat, de band met Oekraïne bleef bestaan

'Als je carrière wil maken, moet je je huishouden gewoon goed organiseren', zegt Tatjana Romanyk. 'Net als je bedrijf.' Dan heb je zelfs nog tijd om eens even rustig te lezen

door de internationale Oekraïense gemeenschap en de liefdadigheidsstichting van haar ouders. 'Ik zag als kind mensen van allerlei pluimage. Ik ging mee naar de Byzantijnse missen en ging naar een Oekraïens kinderkamp in België. Maar mijn vader heeft mij geen Oekraïens geleerd, hij sprak en spreekt erg goed Nederlands. Dat zegt wat over zijn integratie en wat hij voor ogen had voor zijn kinderen, maar ik vind het nu heel jammer dat ik die taal niet spreek. Ik kan melk kopen, ik kan tot tien tellen en ik kan welterusten zeggen, maar daar kom je niet zo ver mee.'

Die sfeer van hard werken vermengd met de kosmopolitische Oekraïense gemeenschap heeft Tatjana Romanyk gevormd. 'Ik sta heel open voor andere culturen. En ik ben daar ook heel geïnteresseerd in. Ook zakelijk communiceer ik graag met mensen die een ander uitgangspunt hebben, om gezamenlijk tot nog

betere resultaten te komen, omdat er meer inzichten worden overwogen. Uiteindelijk zoek je de beste persoon voor een positie. En of dat nu een man is of een vrouw of iemand uit het buitenland of iemand uit Nederland, maakt absoluut niets uit.'

OFFERS

Een paar maanden voor het interview is Romanyk officieel gescheiden van haar man, een Tunesiër die voor een internationaal agentschap werkte en die ze in de beginperiode van haar internationale carrière heeft leren kennen in Parijs, waar ze ruim drie jaar heeft gewoond en gewerkt. Ze geeft toe dat het opzetten en bouwen van een eigen bedrijf ook offers eist. Bovendien is het erg moeilijk om twee internationale carrières gelijktijdig te managen. 'Hij woont al zes jaar in Londen en ik woon al zes jaar alleen met de kinderen

hier. Er was geen sprake van samenwonen. Het is niet alleen dat we niet in hetzelfde huis of stad woonden, we woonden niet eens in hetzelfde land.'

Na het gymnasium in Hengelo ging Romanyk in Groningen farmacie studeren. Maar het vooruitzicht om apotheker te worden 'de hele dag in zo'n winkel', trok haar niet. Dus deed ze er avond-heavo naast. En dat bleek haar praktische kant veel meer te stimuleren. Ze vond werk bij de bescheiden Nederlandse tak van de Zweedse farmaceut Kabi. Romanyk was de specialiste die de vertegenwoordigers erbij konden halen om ziekenhuisapothekers en assistenten op te leiden. Na de fusie met het eveneens Zweedse Pharmacia begon de carrière echt te lopen. Eerst hoofd van de nieuw opgezette Nederlandse registratie-afdeling, daarna naar Parijs en verantwoordelijk voor Europa, Noord-Afrika, het Midden-Oosten en

Canada. In periode kreeg ze ook de informatievoorziening over kankermedicijnen in haar pakket. Die ziekte loopt als een dikke rode draad door haar carrière. 'Al in mijn farmacie-studie heb ik afstudeeronderzoek gedaan naar longkanker. Het is wel grappig dat mijn passie blijkbaar zo sterk is dat ik uiteindelijk alleen nog maar met oncologie bezig mag zijn.'

Is dat toeval?

'Dat kan toch geen toeval zijn? Natuurlijk stuur je dat. Als ik ergens goed in bent, dan wil ik daarin ook excelleren. En ik denk dat ik goed ben in het mensen laten samenwerken ten behoeve van een algemeen doel en belang. En dat algemene belang is de patiënt.'

Maar waarom kanker?

'Heel veel mensen hebben mij dat al gevraagd. Er zit geen persoonlijk verhaal achter. Het is fantastisch wat we met kanker al bereikt hebben. Laten we eerlijk zijn, in de generatie van onze ouders was kanker een beetje taboe. Dat was de grote K; alsof er een vloek over je heen was gekomen. Dat is heel anders geworden. Nu kunnen we sommige kankers zelfs genezen en anderen heel lang 'slapend' houden.'

Bij een reorganisatie werd Romanyk wegbezuinigd. Na de eerste schrik bekeek ze haar grote internationale netwerk en besloot ze voor zichzelf te beginnen, op de zolderkamer, met het opzetten van trainingen en scholingen van artsen. Toen ze ineens acht seminars tegelijk moest geven, werd het tijd om personeel aan te nemen. Ze belde haar oude marketing-assistente Hilda en vroeg haar aan boord te komen. Inmiddels bestaat Aptitude Health uit drie werkmaatschappijen gevestigd in twee landen die de laatste drie jaar betrokken zijn geweest bij het ontwikkelen of commercialiseren van 70 procent van alle nieuwe kankermedicijnen. Hilda is nu overigens director operations van een van de werkmaatschappijen met een team in de Verenigde Staten en een team in Nederland.

De Tatjana Romanyk thuis is net zo duidelijk als op het werk. Haar zoon van 18 en dochter van 16 mogen veel, maar binnen grenzen. 'Ik vind dat kinderen in deze maatschappij soms zo ongelooflijk gekleineerd worden. Je mag tegenwoordig niet eens een biertje als je 16

'IK ETNISCH? ZO HAD IK DAT NOOIT BEKEKEN'

bent. In mijn afgebakende beschermde gebied leer ik ze omgaan met 'seks, drugs en rock & roll'. Een heleboel andere ouders gebieden en verbieden. Ik heb altijd gepraat, uitgelegd waarom en geluisterd. Je moet voor iedereen respect tonen, ook voor je kinderen. En ik vind dat veel ouders dat niet doen. Of denk ik dan weer anders?'

BUSINESS DECISION

Ze heeft haar gezinsleven efficiënt ingericht. 'Ik ben geen huisvrouw, dus moet je dat niet tegen heug en meug doen om het dan af te reageren op je partner omdat hij niet meehelpt. Nee, je moet zorgen dat je dat regelt. Dat doe je in de zakenwereld ook. En daar betaal je voor. Mijn uren kan ik duurder verkopen. Dat is gewoon een *business decision*. Dus ik heb vanaf het moment dat mijn zoon 8 maanden was een *live-in nanny* gehad. Ook dat is een opoffering. Ik heb tien jaar lang een 'vreemde' in huis gehad. Nou, dat is een inbreuk op je privacy. We hadden één badkamer, dus ik moest elke ochtend rond de deur kijken, kan het wel, kan het niet? Ik denk dat veel vrouwen zich onderwerpen aan de algemene opinie en dan toch parttime gaan werken, daardoor minder investeren in hun carrière en daar dan niet blij mee zijn op den duur. Daarom zou ik alle vrouwen willen zeggen: Doe je eigen ding want daar word je op den duur het gelukkigst van. Ik ben in elk geval happy met mijn eigen ding en ga gewoon verder waar ik gebleven was.' ■

Tatjana Romanyk?

- 1964 Geboren in Hengelo
- 1999 Mba-studie Webster University
- 1999 Associate Director Oncology Europe bij Pharmacia
- 2004 Begint van bedrijf TRM Oncology
- 2006 Mede-oprichter Prime Oncology
- 2007 Prime begint vestiging in VS
- 2013 Richt Aptitude Health Group op
- 2016 Uitgeroepen tot etnische Zakenvrouw 2016

Tatjana Romanyk was tot en met vorig jaar bestuurslid van het VNO-NCW Vrouwen netwerk regio West.